

4. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

5. Комар М. І. Концептуальний підхід до моделювання фінансового забезпечення інноваційних процесів у малому бізнесі / М. І. Комар // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Серія : Економіка і менеджмент. - 2014. - № 2. - С. 192-200. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vsuem_2014_2_24.

Науковий керівник: к. т. н., доцент З. М. Гадецька

АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ МІЖНАРОДНОЇ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

О. А.Тимошенко

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Щорічно Всесвітній економічний форум публікує звіт по конкурентоспроможності економік ряду країн, в якому конкурентоспроможність вимірюється на основі індексу глобальної конкурентоспроможності (GCI). До 2006 року індекс глобальної конкурентоспроможності складався з трьох компонентів: індексу технологічності країни, індексу державних інститутів і індексу макроекономічного середовища.

Так, як економіка розвивається досить стрімко, дослідження конкурентоспроможності країни потребувало більш деталізованого аналізу. Тому починаючи з 2006 року, кількість врахованих чинників зросла з 35 до 90, які розмістилися в 9 великих групах: 1) якість інститутів, 2) інфраструктура, 3) макроекономічне середовище, 4) здоров'я і початкова освіта, 5) вища освіта і професійна підготовка, 6) ефективність ринку товарів і послуг, 7) ефективність ринку праці, 8) розвиненість фінансового ринку, 9) рівень технологічного розвитку, 10) розмір внутрішнього ринку, 11) конкурентоспроможність компаній, 12) інноваційний потенціалі [1, ст.343-344].

За допомогою індексу глобальної конкурентоспроможності можна з легкістю прояснити на якому рівні економічного розвитку знаходиться та чи інша країна, які показники показують конкурентні переваги країни, а які вказують на недоліки.

У сучасних умовах посилення глобалізації та інтеграції світового господарства, загострення конкурентної боротьби та змагання за обмежені ресурси особливої актуальності набувають проблеми підвищення міжнародної конкурентоспроможності економіки України.

Аналізуючи рейтинг глобальної конкурентоспроможності за 2017 рік, зазначимо, що Україна посіла 85 місце серед 138 країн світу. Це на 6 позицій нижче порівняно з 2016 роком та на 9 – порівняно з 2015 роком (показник конкурентоспроможності продовжує знижуватися з 4,14 у 2015 році, 4,03 у 2016 році до 4,0 у 2017 році) [2].

Згідно з цими даними, Україна погіршила свої позиції у 7 з 12 основних показників. Найбільше нами втрачено (мінус 17 пунктів) за складовою «Ефективність ринку праці», по 9 пунктів втрачено за показниками, що характеризують розвиток фінансового ринку країни та охорону здоров'я і початкову освіту. За деякими позиціями країна «очолює» списки з кінця. Зокрема, за міцністю банків Україні другий рік поспіль присвоєно останнє місце серед країн світу, які увійшли до рейтингу; за регулюванням фондових бірж наша країна посіла передостаннє місце; за інфляційними змінами – 136, за якістю доріг – 134 [4].

Також Україна має проблеми за основними показниками, які характеризують розвиток інфраструктури та макроекономічне середовище (128 місце) і показниками, що характеризують розвиток фінансового ринку країни (130 місце порівняно із 121 місцем у 2016 році). Що стосується показника рівня розвитку фінансового ринку, то одним із факторів його зменшення залишається низька можливість бізнесу отримати фінансування на внутрішньому фондовому ринку (130 місце) та регулювання фондових бірж (мінус 2 позиції, 137 місце), за міцністю банків країна посіла 138 місце із 138 країн світу.

На 6 позицій покращився показник макроекономічного середовища – Україна посіла за ним 128 місце. Наявність інфляції не дає можливості значно покращити свої позиції. Інфляція зумовлена низкою факторів, до яких можна віднести подальше знецінення національної валюти порівняно з іноземними. За показником державного боргу Україна перебуває на 113 місці (ще мінус 3 пункти порівняно з 2016 р. і мінус 47 – порівняно з 2015 р.). Продовжується зниження кредитного рейтингу країни (мінус 9 позицій, 127 місце) [4].

Незважаючи на те, що за показниками інновацій та факторів удосконалення загалом відбулося піднесення в рейтингу, вони залишаються досить низькими, а за такої ситуації дуже важко досягти економічного зростання та зміцнення конкурентоспроможності. Потрібно сприяти розвитку національного ринку інновацій шляхом створення умов для розвитку інноваційної діяльності. Загалом потрібно рухатися шляхом реалізації інвестиційно-інноваційної моделі розвитку економіки. Так, визначальним фактором покращення національної конкурентоспроможності має бути інноваційний розвиток виробничої сфери.

За рівнем розвитку бізнесу Україна втратила сім позицій. Зниження оцінок розвитку бізнесу до певної міри пояснюється втратою ринків РФ і переорієнтацією вітчизняних виробників на ринки ЄС [3].

Україна у світі має і свої потужні конкурентні переваги. На жаль, їх перелік досить короткий (якість початкової освіти – 51 місце, вища освіта і навчання – 33, вторинний коефіцієнт охоплення освіти – 53, якість системи освіти – 56, якість математичної та природничо-наукової освіти – 27, навички поточної робочої сили – 46, навички майбутньої робочої сили – 36, час, щоб почати бізнес – 42, інновація – 52, якість науково-дослідних інститутів – 50, наявність учених та інженерів – 29, патентні заявки – 49) [4].

Основна цінність аналізу індексу ВЕФ полягає у пошуках нових конкурентних переваг для країни. Проаналізувавши результати дослідження ВЕФ для України, ми бачимо, що половина з наведених показників за останній рік помітно знизилась, а ті показники де спостерігається зростання виростили на незначну кількість позицій по відношенню до інших країн світу. До причин низької конкурентоспроможності України, можна віднести такі чинники як: неякісна робота інституцій, урядова нестабільність, недостатня здатність до інновацій, корупція, високий рівень інфляції та зростання державного боргу.

Для зростання конкурентного рівня України держава має збільшити фінансування перспективних областей виробництва, а також тих сфер, в яких Україна має помітні переваги, розробити програми по залученню іноземних інвесторів. І найголовніше на мою думку, потрібно направити економіку в бік інновацій, адже в даний час саме інноваційна сфера грає важливу роль при становленні високої конкурентоспроможності країни.

Список використаних джерел:

1. Мельник А.Ф. Національна економіка / А.Ф. Мельник, А.Ю. Васіна, Т.Л. Желюк, Т.М. Попович. – К. : Знання, 2011. – 463 с.
2. IMD WORLD DIGITAL COMPETITIVENESS RANKING 2017 [Електронний ресурс] // IMD World Competitiveness Yearbook. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.worldcompetitiveness.com>.
3. Найбільшими проблемами України експерти назвали інфляцію, корупцію та політичну нестабільність. [Електронний ресурс] // Служба новин ТСН. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://tsn.ua>.
4. Позиція України в рейтингу країн світу за Індексом глобальної конкурентоспроможності 2016-2017 [Електронний ресурс] // Економічний Дискусійний Клуб. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <http://edclub.com.ua>.

Науковий керівник: д. е. н., доцент Л. О. Кібальник

РОЗПОДІЛ ТА ПЕРЕРОЗПОДІЛ НАЦІОНАЛЬНОГО ДОХОДУ В УКРАЇНІ

Т. Ю. Хвиль

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Актуальність теми: Особливе місце в системі макроекономічних показників посідає національний дохід, який виступає одним з найважливіших показників функціонування економіки як єдиного цілого. Поряд із сукупним суспільним продуктом та валовим національним продуктом він відіграє важливу роль у макроекономічному аналізі. Саме у національному доході відбиваються найважливіші соціально-економічні явища, суперечності та процеси, пов'язані з рухом суспільного багатства, а також результати та структура суспільного відтворення за певний час. Рух національного доходу послідовно охоплює всі фази суспільного відтворення: виробництво, обмін, розподіл і споживання.

Метою дослідження аналіз перерозподілу національного доходу в Україні.

Практичне значення полягає в аналізі сучасного стану перерозподілу національного доходу, виявлення проблемних аспектів та наданні рекомендацій щодо усунення неофіційного перерозподілу НД.

Одну з перших спроб обчислити національний дохід зробив Франсуа Кене в “Економічній таблиці”, яка вийшла друком у 1758 р. На думку Кене, основною сферою є сільське господарство і лише землеробська праця здатна створити “чистий продукт” – “багатство, яке формує дохід нації і є продуктом, який залишається після сплати усіх видатків з доходу, що отримується із земельних володінь”. [1]

У працях Дж. Бьюкенена, Дж.М. Кейнса, А. Пігу, Я. Тінбергена Е. Хансена, обґрунтовано участь держави у перерозподілі національного доходу у суспільстві за допомогою фіскальної, економічної, соціальної політики.

Результатом національного виробництва виступає суспільний продукт. Вартість його складається з двох частин:

- 1) старої перенесеної вартості
- 2) нової вартості, створеної в процесі виробництва даного продукту.

Стара перенесена вартість повертається знову до виробництва у вигляді фонду заміщення (на відновлення спожитих засобів виробництва), що забезпечує просте відтворення, а новоутворена вартість, яка отримала назву національного доходу, використовується суспільством на особисте споживання й розвиток виробництва. Отже, національний дохід по суті - це нова, створена суспільством за певний період